

ความล้มเหลวของประชาธิปไตยในประเทศไทย
ระหว่าง 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519

นาย สุรพันธ์ ทัฬหสุวรรณ์

006058

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

118054274

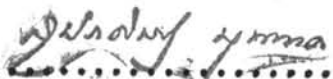
The Failure of Democracy in Thailand
from October 14, 1973 to October 6, 1976

Mr. Suraphan Thabsuwan

A thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Political Science
Department of Government
Graduate School
Chulalongkorn University
1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความล้มเหลวของประชาธิปไตยในประเทศไทย ระหว่าง
14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519
โดย นาย สุรพันธ์ ทัฬหสุวรรณ์
ภาควิชา การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ พงศ์เพ็ญ ศกุนตาภัย

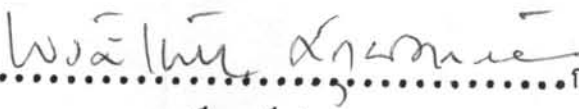
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ จริญญา สุภาพ)

.....กรรมการ
(ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พงศ์เพ็ญ ศกุนตาภัย)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความล้มเหลวของประชาธิปไตยในประเทศไทย
ระหว่าง 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519

ชื่อ นาย สุรพันธ์ ทัฬหสุวรรณ์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ พงศ์เพ็ญ ศกุนตาทักษ์

ภาควิชา การปกครอง

ปีการศึกษา 2523

บทคัดย่อ

การมีรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมของแต่ละประเทศนั้น นับเป็นปัญหาที่ประเทศ
ก้อยพัฒนา หรือกำลังพัฒนาทั้งหลายต่างก็ประสบกันอยู่ การปกครองระบอบประชาธิปไตย
เป็นรูปแบบการปกครองหนึ่งที่หลายประเทศต่างแสวงหากัน

ในประเทศไทยหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในวันที่ 14 ตุลาคม
พ.ศ. 2516 โดยขบวนการกลุ่มปัญญาชน ซึ่งประกอบด้วย นักเรียน นิสิต นักศึกษา และ
ประชาชน อันมีศูนย์กลางนิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทย เป็นแกนนำนั้น การเมืองไทยใน
ช่วงนี้ นับได้ว่าเป็นช่วงที่ประชาธิปไตยกำลังเบ่งบานประชาชนทั่วไป มีการตื่นตัวทางการเมือง
เมืองอย่างมากมาย มีการใช้สิทธิ เสรีภาพกันอย่างเต็มที่ มีการจัดตั้งสมาคม กลุ่มชมรม
ต่าง ๆ ทั่วไป

แต่ระบอบการปกครองประชาธิปไตย ที่เกิดจากการเรียกร้องของนักเรียน นิสิต
นักศึกษา และประชาชน ดังกล่าวก็ต้องประสบกับความล้มเหลวในเวลาต่อมาที่ไม่ยาวนาน
นัก โดยการรัฐประหารยึดอำนาจในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ภายใต้การนำของ
พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

ความล้มเหลวของประชาธิปไตยในประเทศไทยระหว่างวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ถึงวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 นั้น นับว่ารวดเร็วเกินความคาดหมายของประชาชนทั่วไป การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 นั้น หากดูอย่างผิวเผินแล้ว คล้ายกับว่าประเทศไทยได้มีการปกครองประชาธิปไตยเกิดขึ้นอย่างแท้จริงแล้ว แต่เมื่อวิเคราะห์ในส่วนลึกจะพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 นั้น เป็นเพียงแต่การเริ่มต้นของประชาธิปไตยเท่านั้น การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เป็นผลของความกดดันทางการเมืองของประชาชน ภายใต้ระบอบเผด็จการทหาร แต่เมื่อวันเวลาผ่านไป สภาพการณ์ต่าง ๆ ก็เริ่มหวนกลับเข้าสู่สภาพเดิมอีก

สาเหตุของความล้มเหลวของประชาธิปไตยในประเทศไทยในช่วงดังกล่าวข้างต้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากสภาพทางสังคม, เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศไทย ที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงในสาระโครงสร้าง แต่ประการใด กล่าวได้ว่า เป็นความล้มเหลวที่เกิดจากระบบทางสังคม, เศรษฐกิจ และการเมือง พร้อม ๆ กัน

Thesis Title The Failure of Democracy in Thailand from
 October 14, 1973 to October 6, 1976

Name Mr. Suraphan Thabsuwan

Thesis Advisor Associate Professor Pongpen Sakuntabhai

Department Government

Academic Year 1980

ABSTRACT

The common problem facing the developing nations is how to acquire a form of government that is suitable for the country. Democracy appears to be an ideal type of government for which many countries are searching.

In Thailand, after the 14 October 1973 uprising, led by the intellectual movement which consisted of students and people from various professions under the leadership of the National Student Center of Thailand, certain political changes were brought about. This period was hey-day of democracy in Thailand. Political consciousness was at its height, active participation as well as expressions of rights and freedom were manifested. Many activities were conducted and several associations established.

Nonetheless, democracy as demanded by the student and people's movements lived a fairly short life. It fell apart on October 6, 1976 after the coup d'etat led by Admiral

Sa - gnat Chalawyo who later headed the National Administrative Reform Government.

The Collapse of democracy in Thailand which was flourishing between 14 October 1973 and 6 October 1976 came much sooner than anticipated. This was however, due to the fact that should one consider superficially the political change that was initiated by the 14 October 1973 uprising one would be inclined to take the view that democracy had been successfully installed in Thailand. On the contrary, when one takes a critical look at the chain of events, one would have found that the change in 1973 was merely the beginning of true democracy. Political awareness among the people was, in fact, the consequence of political pressures under the successive military dictatorial regimes, As soon as the event lost its momentum traditional practices regained their strength.

The underlying cause of democratic failure in Thailand during this period stemmed from the unchanging social, economic and political structures. In short, we can conclude that the failure of democracy in Thailand was due to the malfunctioning of social, economic and political system, which happened abruptly and almost at the same time.

กติกกรรมประกาศ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความล้มเหลวของประชาธิปไตยในประเทศไทย ระหว่าง 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตนั้น

ผู้เขียนขออ้อมกราบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ที่ได้ให้ความสนับสนุนกำลังใจแก่ข้าพเจ้าในการเขียนวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พงศ์เพ็ญ ศกุนตาทักษ์ เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันมีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างมากในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนได้รับความกรุณาเอาใจใส่แก้ไขต้นฉบับวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ จุฑา สุภาพ ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุจิรา วัชรพุกก์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กาญจน์ลักษณ์ พหุโยธิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิเชษฐ เทพเฉลิม ที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนการเขียนวิทยานิพนธ์มาตลอด

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ตลอดจนอาจารย์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ช่วยเป็นกำลังใจและข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์จนบรรลุผลสำเร็จสมความปรารถนา

สุรพันธ์ ทับสุวรรณ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ

บทที่

1 บทนำ	1
2 สาเหตุทางสังคม	4
- สภาพสังคมไทย	4
- สถาบันครอบครัว	7
- สถาบันพระพุทธศาสนา	8
- สถาบันการศึกษา	11
- สถาบันสื่อมวลชน	15
- ระบบราชการไทย	18
- <u>ค่านิยม</u> ทางการเมืองของสังคมไทย	21
3 สาเหตุทางเศรษฐกิจ	34
สภาพทางเศรษฐกิจ	34
วิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจไทย	36
4 สาเหตุทางการเมือง	68
สภาพทางการเมือง	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

การขาดพลังสนับสนุนการปกครอง	
✓ ระบอบประชาธิปไตย	72
รัฐบาลพลเรือนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริง	87
พลังนักศึกษาหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ได้	
สร้างภาพพจน์เป็นชาย	108
การเคลื่อนไหวประท้วงและการเรียกร้องของ	
กลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่เป็นประจำ	115
สาเหตุอื่น ๆ ทางการเมือง	128
5 บทสรุปและเสนอแนะ	134
สรุป	134
ขอเสนอแนะ	137
บรรณานุกรม	142
ภาคผนวก	155
ประวัติ	201

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. สถิติจำนวนประชากรไทยทั้งชาวเมืองและชาวชนบท พ.ศ.2518 . . .	5
2. สถิติต้นทุนการผลิตข้าวในปี พ.ศ. 2515 - 2516 ของชาวนา ไทยเป็นรายภาค	39
3. สถิติการประมาณผลผลิตข้าวเปลือกต่อครัวเรือนที่เพาะปลูกข้าว เปลือกต่อครัวที่เพาะปลูกข้าวและต่อชาวนา 1 คน ในปี พ.ศ. 2515 - 2516 เป็นรายภาค.	40
4. ตารางแสดงรายได้ที่เป็นตัวเงินโดยเฉลี่ยต่อปีของครอบครัว แบ่งตามชั้นของรายได้ปี 2515	43
5. สถิติรายได้ต่อเดือนของครอบครัวที่ถือเป็นระดับความยากจน จำแนกตามภูมิภาคในช่วงปี พ.ศ. 2517.	45
6. ตารางแสดงรายได้ต่อบุคคล ณ ราคาคงที่แยกตามภาคพร้อมด้วย อัตราการเพิ่ม	47
7. ตารางการจัดสรรรายจ่ายบางรายการของรัฐบาล ในปี งบประมาณ พ.ศ. 2508 - 2518	48
8. สถิติคนว่างงานระหว่างปี พ.ศ. 2514 - 2519	49
9. สถิติการพิพาทและนัดหยุดงานช่วงปี พ.ศ. 2514 - 2519	50
10. รายชื่อข้าราชการที่เข้าไปมีส่วนในบริษัทต่าง ๆ	52
11. สถิติเกี่ยวกับกรณีการนัดหยุดงานโดยเปรียบเทียบจากปี พ.ศ. 2499 - 2519	126
12. สถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ พ.ศ. 2479 - 2519	135